

Försvarsindustristrategi för ett starkare Sverige

Innovation, produktion och samarbete

Regeringskansliet
Försvarsdepartementet

Sjöman från korvetten HMS Nyköping
(K34) signalerar till HMS Carlskrona (P04)
inför tankning till havs.
Foto: Antonia Sehlstedt/Försvarsmakten

Omslagbild (produktion av ubåt A26).
Foto: Glenn Pettersson/Saab AB

Produktion
Regeringskansliet 2025

Tryck
Elanders Sverige AB

Innehåll

Förord	5
Inledning	7
Innovation	15
Produktion	21
Samarbete	27
Genomförande och uppföljning	35

Förord

Pål Jonson
Försvarsminister

Vi befinner oss i det allvarligaste säkerhetspolitiska läget sedan andra världskriget. Det ryska anfallskriget mot Ukraina fortsätter urskillningslöst och inget tyder på att Rysslands ambition att dominera sina grannar har minskat. Vi måste därför fortsätta vår upprustning tillsammans med våra allierade i Nato och EU.

Att öka krigsförbandens operativa förmåga är det militära försvarets viktigaste uppgift. Försvarsindustrin är central för att lösa denna uppgift. Det är med en uthållig och robust försörjningsförmåga som avskräckning och försvarsförmåga blir trovärdig.

Sverige har en av världens främsta försvarsindustrier. Inget annat land med 10 miljoner invånare kan utveckla och tillverka avancerade stridsflyg, ubåtar, stridsfordon, artillerisystem och sensorer. Men för att kunna möta dagens och morgondagens hot behöver dess innovationsförmåga stärkas, produktionskapacitet öka och samarbetet mellan staten och näringslivet fördjupas.

Upprustningen måste gå vidare. Därför behöver försvarsindustrin i Sverige växa och fortsätta utveckla sin innovativa spets och konkurrenskraft. Lärdomarna från kriget i Ukraina och andra delar av världen är att en stark och innovativ försvarsindustri är avgörande för att kunna möta och slå en kvantitativt överlägsen fiende. Fler företag och aktörer behövs nu för att tillgodose försvarets behov men också för att få ned kostnaderna.

För första gången publicerar därför regeringen en försvarsindustristrategi för att med utgångspunkt i den nationella säkerhetsstrategin fokusera på snabbare innovation, ökad produktion och bättre samarbete med industrin.

Försvarsindustristrategin innebär ett nytt förhållningssätt till försvarsindustrin där både dess förmåga leverera och vidmakthålla kvalificerad försvarsmateriel och dess roll som säkerhetspolitiskt instrument betonas.

Under överskådlig tid kommer regering och riksdag att göra mycket stora investeringar i försvarsmateriel och tjänster. Genom att vara en kompetent och pådrivande kund, och partner bidrar staten till att ge goda förutsättningar för försvarsindustrins utveckling och anpassning till en mer konfliktfylld omvärld.

Regering och riksdag förväntar sig i sin tur att försvarsföretagen möter det militära försvarets förmågebehov genom ökad produktionskapacitet och kortare leveranstider samt bryter kostnadsutvecklingen. För detta krävs investeringar i innovation, produktion och utveckling.

Genom åtgärderna i Försvarsindustristrategin vill regeringen stärka incitament och strukturer för privata och offentliga investeringar i den kompetens, teknik och infrastruktur som behövs för det militära försvarets behov, för att försörja allierade och partners med kvalificerad försvarsmateriel och för Sveriges roll som internationellt ledande försvarsindustrination.

Porträttbild Pål Jonson.

Foto: Kristian Pohl AB/Regeringskansliet

Vattenspraytest på JAS 39 Gripen E vid Gripen testflygcenter i Brasilien.

Foto: CLAUDIO CAPUCHO/Saab AB

Inledning

Den säkerhetspolitiska utvecklingen i vår omvärld fortsätter att försämrats. Rysslands fullskaliga invasion av Ukraina i februari 2022 har skördat över en miljon allvarligt sårade och döda människor. Ryssland är och kommer att vara ett allvarligt hot mot vår och Europas säkerhet under överskådlig tid.

Sedan 2022 har regeringen stått inför tre stora försvarspolitiska uppgifter. Den första är att integrera Sverige i Nato, vilket är den största säkerhetspolitiska förändringen på 200 år. Den andra är att genomföra den mest omfattande upprustningen i Sverige sedan andra världskrigets slut. Den tredje är att stötta Ukraina så länge det krävs i dess försvar mot Rysslands anfallskrig.

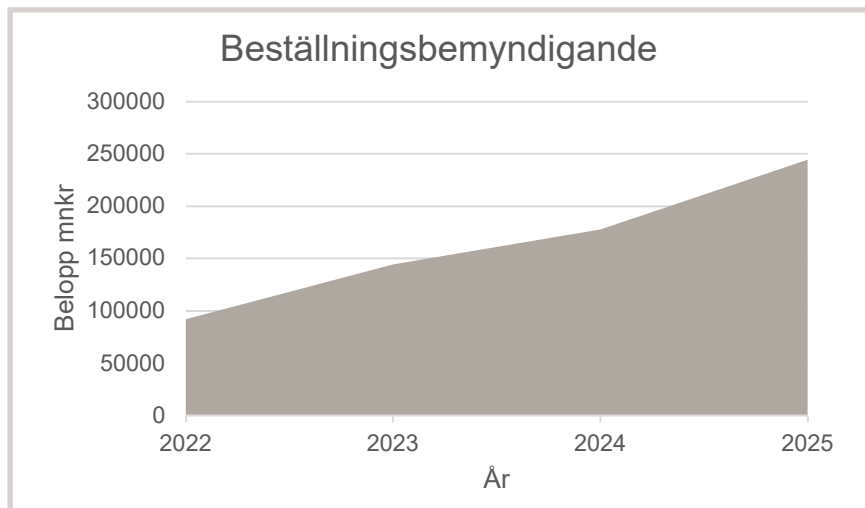
Som allierad i Nato är Sverige betydligt säkrare än utanför, och gör alliansen starkare. Att gemensamt med 31 allierade kunna planera, förbereda och öva för försvaret av alliansens territorium är en enorm styrka. Redan ett år efter inträdet i Nato bidrar Sverige med trupp i Natos Forward Land Forces (FLF) i Lettland och har åtagit sig ansvaret som ramverksnation för FLF i Finland. Sverige har ställt fartyg och stridsflyg till alliansens förfogande för operationer i Östersjön och för skyddet av Natos östra gräns. För grannar och allierade är Sverige nu en hörnsten i försvaret av Nordeuropa.

Sedan Rysslands fullskaliga invasion av Ukraina har Europa påbörjat en omfattande upprustning med stora satsningar på försvarsberedskap. Sedan 2022 har EU intensifierat det säkerhets- och försvarspolitiska samarbetet i syfte att stärka den europeiska försvarsindustriella basen och medlemsstaternas försvarsförmåga. En stark försvarsindustri är en förutsättning för att Europa ska kunna ta större ansvar för sin egen säkerhet och sitt försvar. Inom Nato pågår liknande arbete för att stärka den transatlantiska försvarsindustriella basen. Dessa processer är ömsesidigt förstärkande.

Sverige gör också historiska nationella satsningar på försvaret. Fokus ligger på krigsförbandens krigsduglighet. De är kärnan i svensk försvarsförmåga och måste vara utrustade, bemannade och samövade. Sedan 2022 har försvarsbudgeten fördubblats och uppgår 2025 till 148 miljarder kronor. Investeringarna i försvarsmateriel utgör en stor del av denna satsning. Riksdagen har ökat ramen för hur mycket medel som får bindas för materielanskaffningar från 92 miljarder kronor 2022 till 272 miljarder kronor 2025. Anslaget för anskaffning av materiel och anläggningar har under samma period ökat från 27,5 miljarder kronor till 60,5 miljarder kronor. De ökade finansiella ramarna har bland annat resulterat i anskaffningar av stora mängder ammunition och robotar, artilleri, stridsvagnar och stridsfordon.

Ubåten HMS Gotland tvättas innan inslädnings i skrovhallen.

Foto: Glenn Pettersson/Saab AB

Beställningsbemyndigandet för materielanskaffningar har ökat från 92 miljarder kronor 2022 till 272 miljarder kronor 2025.

Det allvarliga säkerhetspolitiska läget innebär att ytterligare stora investeringar i försvaret behöver göras. För att snabbt öka försvarsförmågan har regeringen lämnat förslag till riksdagen om att under 2025 möjliggöra beställningar om 25 miljarder kronor för så kallade läglighetsinköp av ny försvarsmateriel för leverans under 2026–2028.

Krigen i Ukraina och andra delar av världen visar på behovet av att stärka beredskapen för en konflikt i stor skala. I dessa krig är åtgången av ammunition och materiel omfattande och innovationstakten hög. Lärdomarna är att en stark och innovativ försvarsindustri är avgörande för att kunna möta och slå en kvantitativt överlägsen fiende. Att inför och under pågående krig kunna utveckla, tillverka, vidmakthålla och anpassa försvarsmateriel i stora volymer och med ny teknik är grundläggande för försvar och avskräckning.

Sverige har sedan Rysslands fullskaliga invasion av Ukraina stått fast vid sitt stöd till Ukraina. Nationellt och gemensamt med Nato-allierade och EU-medlemsländer har Sverige verkat för att förse Ukraina med nödvändig militär materiel och stöd för att stärka landets förmåga att stå emot Rysslands aggression.

Försvarsindustrin spelar en central roll i upprustningen av Sverige och stödet till Ukraina. För första gången publicerar därför regeringen en försvarsindustristrategi för att med utgångspunkt i den nationella säkerhetsstrategin fokusera på snabbare innovation, ökad produktion och bättre samarbete med industrin. Strategin innebär ett nytt förhållningssätt till försvarsindustrin där både dess förmåga att oavsett konfliktnivå leverera och vidmakthålla kvalificerad försvarsmateriel och dess roll som säkerhetspolitiskt instrument betonas.

Försvarsindustrin i Sverige

Sverige har ett starkt och innovativt näringsliv och en konkurrenskraftig försvarsindustri. De svenska försvarsföretagen är privatägda och exportorienterade. Spetskompetens, världsledande produkter och kostnadseffektivitet utgör de svenska företagens konkurrensfördelar.

Försvarsindustrin har byggts upp under lång tid med försvars- och säkerhetspolitiska skäl som grund. Staten och näringslivet har genom effektiv samverkan skapat en stark innovationsförmåga och teknik-

utveckling. Det har resulterat i några av världens bästa och mest avancerade produkter och vapensystem – från ubåtar, artilleri och stridsfordon till avancerade sensorer, robotar och stridsflygplan. Svensk försvarsindustri är en nyckelkomponent i försvaret av Sverige, Europa, våra allierade och partner samt bidrar till sysselsättning och exportintäkter.

Bland de svenska försvarsföretagen finns flera internationellt betydelsefulla huvudleverantörer. De stora försvarsföretagen utgör knappt en femtedel av den svenska försvarsindustriella basen. Övriga företag är små eller medelstora. Flera av företagen är utlandsägda och har verksamhet i flera länder.

Den svenska försvarsindustrin utvecklas snabbt. De 25 största försvarsföretagen har drygt 22 000 anställda och står för drygt 90 procent av den svenska krigsmaterielförsäljningen. Mellan 2015 och 2023 har krigsmaterielförsäljningen ökat från cirka 17 miljarder kronor till cirka 30 miljarder kronor. Sammantaget omsatte de 25 största krigsmaterielproducenterna 2023 cirka 75 miljarder kronor. Över en tioårsperiod har nettoomsättningen dubblats och omsättningen per anställd ökat från 2,1 miljoner kronor till 3,3 miljoner kronor.

Försvarsindustrin är ingen avgränsad och tydligt definierad bransch. En stor del av svenska teknikföretag utvecklar produkter som används både civilt och militärt. Cirka 500 företag med knappt 160 000 anställda har Försvarets materielverk (FMV) som kund, är medlem i branschorganisationen Säkerhets- och försvarsföretagen (SOFF) eller bedriver verksamhet som står under tillsyn av Inspektionen för strategiska produkter (ISP). Alla dessa företag uppfattar sig inte nödvändigtvis vara en del av försvarsindustrin, men genom sin verksamhet och kompetens bidrar de likafullt till Sveriges säkerhet.

Försvarsindustrins säkerhetspolitiska roll

Den pågående upprustningen och vårt stora stöd med försvarsmateriel till Ukraina förutsätter en stark försvarsindustri. Inget annat land med tio miljoner innevånare har förmåga att utveckla och tillverka försvarsmateriel inom alla domäner – från ubåtar och stridsfordon till avancerade sensorer, robotar och stridsflygplan.

Genom stora investeringar i forskning, utveckling och avancerad produktion bidrar försvarsindustrin inte bara till Sveriges försvar utan även till vår ställning som högteknologisk industrination. Detta gör Sverige attraktivt som samarbetspartner och bidrar till att stärka våra säkerhetspolitiska relationer inom EU och Nato samt med andra länder. Sveriges förmåga att vara en attraktiv partner i samarbeten om försvarsteknik och försvarsmateriel beror därför i hög grad på närvaron av en inhemsk kvalificerad försvarsindustri.

Under kalla kriget grundlades den svenska försvarsindustrins säkerhets-politiska roll. Som en av de mest forsknings- och innovationsintensiva industrierna i världen utgjorde svensk försvarsindustri en central del i Sveriges säkerhetspolitiska kontakter med omvärlden. Försvarsindustrisamarbetet med utlandet är idag ännu

mer omfattande. Svenska myndigheter och företag deltar kontinuerligt i en rad multilaterala forum och bilaterala samarbeten. Inom Nato och EU har Sverige en stark roll tack vare att Sverige tillhör en liten grupp europeiska länder som kan utveckla och producera avancerad försvarsmateriel. Sedan år 2000 ingår Sverige i det så kallade sexnationssamarbetet mellan de sex stora försvarsindustriländerna i Europa: Frankrike, Italien, Spanien, Storbritannien, Sverige och Tyskland. I de bilaterala relationerna med våra viktigaste säkerhetspolitiska samarbets-partner är försvarsmaterielinitiativ en viktig beståndsdel, utan vilken Sveriges ställning skulle vara svagare. Det säkerhetspolitiska värdet av försvarsindustrin för Sveriges säkerhetspolitiska ställning i världen är därför betydande och har ytterligare förstärkts efter Rysslands fullskaliga invasion av Ukraina.

Prioriteringar

Under försvarsbeslutsperioden fram till 2030 gör riksdagen och regeringen historiska investeringar för att stärka och utveckla totalförsvaret. En stor del av investeringarna görs i försvarsmateriel, forskning och teknikutveckling. Säkerhetsläget ställer krav på en snabb upprustning och prioriteringarna behöver reflektera brådskan i upprustningen. Materiel kommer anskaffas därifrån den kan levereras. Det kortsiktigt nödvändiga kommer i vissa fall behöva prioriteras före det långsiktigt bästa. Att öka krigsförbandens operativa förmåga och uppfylla Natos förmågemål utgör det militära försvarets samlande och viktigaste uppgift. Försvarsindustrins förmåga bidrar till att lösa denna uppgift. Det är först med en uthållig och robust försörjningsförmåga som avskräckning och försvarsförmåga är trovärdig. Därför behöver försvarsindustrin i Sverige växa och fortsätta utveckla sin innovativa spets och konkurrenskraft. Fler företag och aktörer behövs för att tillgodose försvarets behov av snabb innovation och ökad produktion till rimliga kostnader och som framgångsrikt kan leverera kvalificerad försvarsmateriel till allierade och partner. Därigenom bidrar Sverige också till att stärka Europas och Natos försvarsindustriella bas.

Målet för strategin är en innovativ och konkurrenskraftig försvarsindustri med hög produktionskapacitet. I försvarsindustristrategin identifierar regeringen åtgärder för att stärka och utveckla Sveriges försvarsindustriella bas. Genom åtgärderna vill regeringen stärka incitament och strukturer för privata och offentliga investeringar i den kompetens, teknik och materiel som behövs för det militära försvarets behov, för att försörja allierade och partner med kvalificerad försvarsmateriel och för Sveriges roll som internationellt ledande försvarsindustrination. Försvarsindustristrategin ska leda till ett starkare Sverige genom utveckling inom tre områden:

- innovation
- produktion
- samarbete

Regeringen avser att återkomma till riksdagen i budgetpropositionen för 2026 med förslag i de delar identifierade åtgärder förutsätter ändrade finansiella ramar.

Innovation

Produktion

Samarbete

Utmaningar

Försvarsindustrin i Sverige är konkurrenskraftig och högteknologisk, men för att kunna möta dagens och morgondagens krig och konflikter behöver dess innovationsförmåga stärkas, produktionskapacitet öka och samarbetet mellan staten och näringslivet fördjupas.

För att stärka innovationsförmågan behövs

- former för att snabbt och effektivt testa och utveckla nya lösningar mot krigsförbandens behov
- stärkt kompetens inom viktiga teknikområden
- bättre tillgänglighet till försvarsmarknaden för små och medelstora företag
- bättre tillgänglighet för små och medelstora företag till försvarsmarknaden,
- snabbare och enklare upphandling

För att öka produktionen behövs

- justerade beställningsmönster, anpassad riskfördelning och utvecklade incitamentsstrukturer
- mer automation och modern produktionsteknik
- förenkling av regler och tillståndsprocesser
- förbättrad kunskap om och insyn i försörjningskedjorna

För att fördjupa samarbetet mellan staten och näringslivet behövs

- närmare dialog mellan staten och företagen
- ökad transparens i planeringen för statens materielinvesteringar
- effektivare användning av internationella samarbeten
- förstärkt stöd till försvarsexport

Stridsfordon 90 under FN-insats i Liberia.

Foto: Therese Timpson/Försvarsmakten

Carl-Gustaf M4.

Foto: Saab AB

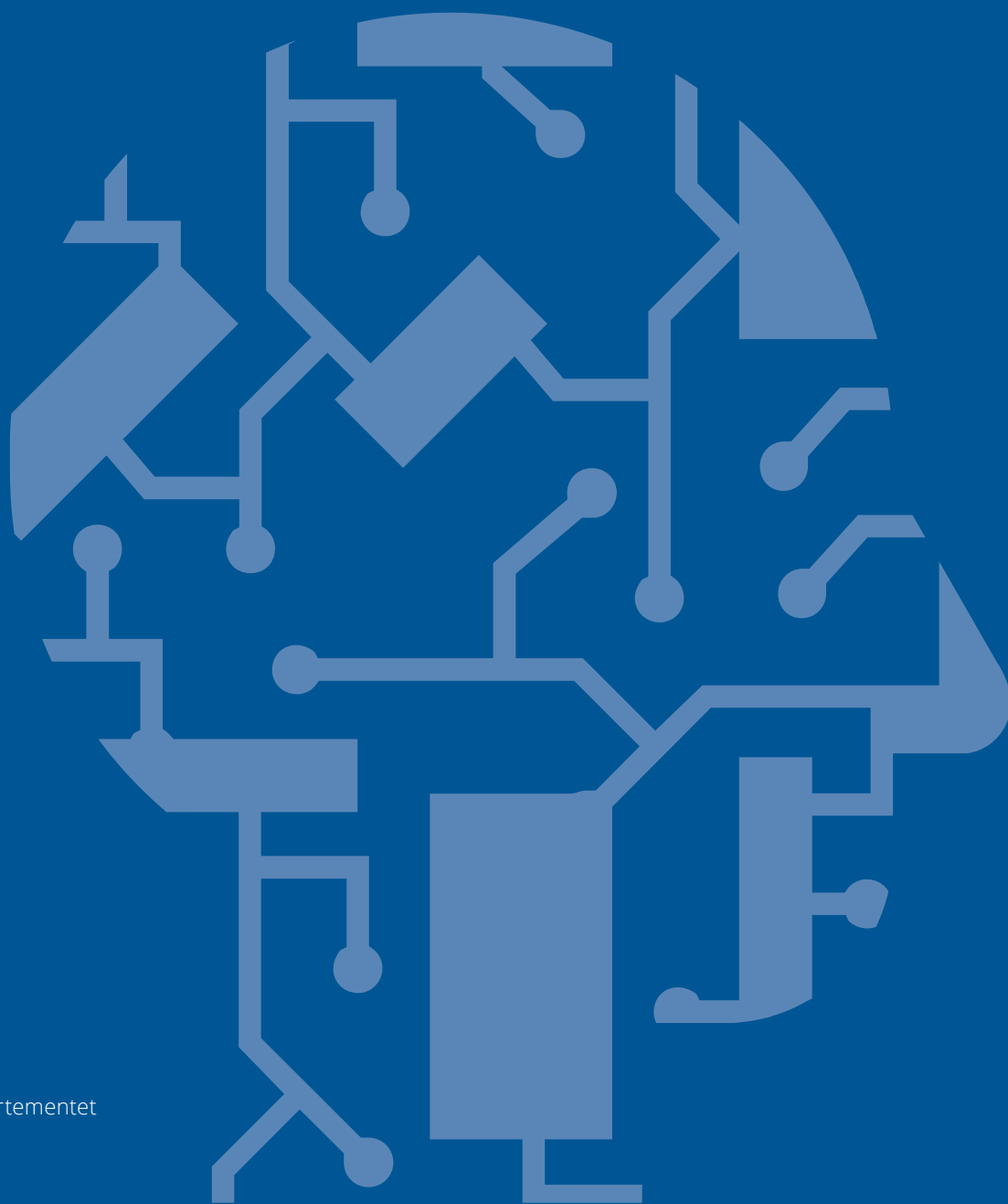
Förväntningar

Försvarmarknaden präglas av statliga slutkunder, tillsyn och tillståndsgivning för produktion och export. Försvarsföretagen verkar således under särskilda förutsättningar. Under överskådlig tid kommer staten att göra mycket stora investeringar i materiel och tjänster. Genom att vara en kompetent och pådrivande kund, lagstiftare och partner bidrar staten till att ge goda förutsättningar för försvarsindustrins utveckling och anpassning till en mer konfliktfylld omvärld.

Regeringen förväntar sig i sin tur att försvarsföretagen

- möter det militära försvarets förmågebehov
- ökar produktionskapaciteten och kortar leveranstiderna
- investerar i innovation, forskning och utveckling
- bryter kostnadsutvecklingen
- erbjuder valmöjligheter och konkurrens
- samverkar så att större huvudleverantörer bidrar till att små och medelstora företag samt icke-traditionella försvarsleverantörer kan delta i utvecklingen
- svarar på förändrade krav och marknadsmöjligheter
- medverkar i internationella samarbeten och export
- tar en lämplig nivå av finansiell risk
- upprätthåller högsta affärsetik
- säkrar försörjningskedjor och skyddar teknik

Sverige är ett av världens
mest innovativa länder
med globalt teknikledande
industriföretag.

Innovation

Försvarsinnovation är en strategisk förmåga. Dagens krig uppvisar snabb och situationsanpassad teknik- och taktikutveckling där till exempel civila obemannade system och artificiell intelligens integreras med existerande militära förmågor.

Inte minst erfarenheter och lärdomar från kriget i Ukraina och andra konflikter i omvärlden måste snabbt omhändertas och systematiskt delas mellan myndigheter och industrin. När våra motståndare ökar sin innovationsförmåga måste även vi göra det. Sverige har förmåga att utveckla och producera avancerade system som stridsflyg, ubåtar, sensorer och stridsfordon. Samtidigt är den civila sektorn teknikledande inom flera betydelsefulla områden. För att möjliggöra snabb och innovativ tillämpning av ny teknik för försvarsändamål måste samverkan mellan hela industribasen och försvarssektorn stärkas, och fler innovativa företag attraheras till försvarsmarknaden. Sverige är ett av världens mest innovativa länder med globalt teknikledande industriföretag. Förutsättningarna för att försvarsindustrin snabbt och innovativt ska kunna tillämpa både ny och beprövad teknik för att möta försvarets behov är därför goda. Åtgärder behövs emellertid för att kraftigt förkorta tiden från det att ett militärt behov identifieras till dess att en lösning når krigsförbanden.

Åtgärder

Etablera en funktion för försvarsinnovation

En myndighetsgemensam funktion för försvarsinnovation etableras i form av en permanent samverkansgrupp mellan Försvarsmakten, Försvarets materielverk (FMV), Verket för innovationssystem (Vinnova) och Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI). Funktionen ska stödja innovation och anpassning i en föränderlig hotmiljö genom utveckling och tillämpning av tillgänglig teknik. Syftet är att genom ett nära arbete med försvarsgrenar och krigsförband snabbt kunna förmedla militära problem och kunskap om operationsmiljön till näringslivet. Genom teknikstudier, demonstratorer och materielutvecklingsuppdrag ska tekniska lösningar snabbt kunna identifieras, testas, utvecklas och förbandsättas.

För att funktionen ska bli ett kraftfullt verktyg krävs följande åtgärder:

- Försvarsmaktens materielutvecklingsprogram behöver förstärkas.
- Samverkan mellan de fyra myndigheterna ska följas av försvarsinnovationsrådet.
- Samarbetet med motsvarande verksamheter i Amerikas förenta stater och andra ledande försvarsinnovationsländer ska utvecklas och stärkas.

Förstärk materielutvecklingsprogrammet

Ett effektivt försvarsinnovationssystem förutsätter en snabb väg från innovation till utveckling och vidare till produktion. För att försvarsinnovationsenheten effektivt ska kunna möta krigsförbandens behov är bedömningen att Försvarsmaktens materielutvecklingsprogram avsevärt bör förstärkas.

Ta fram nya former för innovationsupphandling

Detaljerade kravspecifikationer och komplicerade upphandlingsprocesser gör det svårt för många företag att komma in på försvarsmarknaden. FMV har en central roll i att främja innovation på den svenska försvarsmarknaden. Myndigheten har därför fått regeringens uppdrag att skyndsamt anpassa, förenkla och utveckla innovationsfrämjande upphandling. Det ska leda till en breddad försvarsindustriell bas som även inkluderar icke-traditionella försvarsindustrier och små och medelstora företag.

Underlätta test och demonstration av prototyper

För att en innovation ska leda till produktion av försvarsmateriel krävs test och demonstration. För att underlätta teknikutvecklingen för speciellt små och medelstora företag bör möjligheterna att pröva nya lösningar och demonstrera prototyper öka. Försvarsmakten, FMV och FOI har därför regeringens uppdrag att i samverkan med RISE Research Institutes of Sweden AB kartlägga och analysera möjligheterna till ökad samverkan kring teknikinfrastruktur.

Utveckla FOI:s roll i försvarsinnovationssystemet

FOI är en central aktör inom den svenska och europeiska försvarsforskningen. Myndighetens uppdrag har utökats bland annat när det gäller analys av framväxande och omvälvande tekniker till nytta för försvar och säkerhet. För att stärka FOI:s roll i försvarsinnovationssystemet har myndigheten tillsatt en försvarsinnovationsdirektör. FOI utvecklar också förmågan att snabbt kunna omsätta teknik och kunskap till militära tillämpningar för att stödja Försvarsmakten med snabb förmågeutveckling och förmågeanpassning i samtliga konfliktnivåer. Inom ramen för verksamheten ska FOI även stärka samverkan med näringslivet. Inom ramen för tillförda medel i budgeten för 2025 tilldelas FOI 30 miljoner kronor per år för att genomföra det nya uppdraget om snabb förmågeutveckling.

Stärk de civil-militära synergier i forskning och innovation

Våren 2023 inrättade regeringen ett civil-militärt innovationsprogram för att tillvarata civil-militära synergier och hitta militära användningar på banbrytande teknik. Innovationsprogrammet beviljar stöd till civila småföretag för att utveckla innovativa produkter och tjänster som kan lösa försvarsrelaterade utmaningar genom ökad samverkan inom och mellan näringsliv och myndigheter. Syftet är att stärka Sveriges försvars- och säkerhetsförmåga samt öka konkurrenskraften i försvarsindustrin. Från och med 2025 dubblas finansieringen av det civil-militära innovationsprogrammet från 60 till 120 miljoner kronor per år.

För att möta de kommande årtiondenas samhällsförändring har Vinnova (Strategiska tekniker för Sverige – Ett underlag för nationella prioriteringar, dnr 2024-01501) pekat ut följande teknikområden som strategiskt betydelsefulla:

- artificiell intelligens och autonoma system
- avancerad digital teknik inklusive bland annat avancerad konnektivitet
- kvantteknik
- energiteknik
- material- och produktionsteknik
- bioteknik

De utpekade teknikområdena har både civila och militära tillämpningar. Det civil-militära innovationsprogrammet är ett viktigt verktyg för att teknikutvecklingen ska nyttiggöras i den militära förmågeutvecklingen. I den forsknings- och innovationspolitiska propositionen (prop. 2024/25:60) aviserar regeringen därtill en satsning på 1,2 miljarder kronor årligen från 2028 på excellenskluster för banbrytande teknik. Satsningen riktas både mot forskning på teknik i tidiga skeden, innovation och tillämpning. Syftet är att utveckla framtidens teknikområden samt strategiska teknikområden som kan stärka svenskt näringsliv och på sikt Sveriges konkurrenskraft. Regeringen kommer fortsätta att stärka synergier och samverkansfördelar mellan civil och militär forskning, innovation och teknikutveckling.

Låghastighetsmodell av flygplan Saab 105 i vindtunnel.

Foto: Flygtekniska försöksanstalten/
Flygvapenmuseum

Etablera ett rymdprogram för totalförsvaret

Rymden är en strategisk och operativ domän. Tillgången till rymdtjänster och förmågan att kunna upprätthålla den över tid, är en nödvändig del av totalförsvaret. I regeringens försvars- och säkerhetsstrategi för rymden beslutad 4 juli 2024 slås fast att Sverige ska verka för att upprätthålla en balanserad rymdportfölj av förmågor, tjänster och kapacitet för att säkerställa tillgång till rymdtjänster och rymddata inom totalförsvaret och krisberedskapen. Vidare framgår att en konkurrenskraftig försvars- och rymdindustri är avgörande för att säkerställa tillgången till framtidssäkra rymdtjänster och rymddata. Den svenska rymdvärdekedjan och rymdbasen Esrange med kapacitet till orbital uppskjutningsförmåga utgör strategiska resurser. Regeringen vidtar flera åtgärder för uppbyggnaden av den nationella rymdförmågan för totalförsvaret och för att Sverige ska vara en konkurrenskraftig rymdnation.

- Ett samlat rymdprogram för totalförsvaret etableras för att utveckla och mobilisera vetenskaplig, teknisk, militär och industriell kapacitet på rymdområdet till stöd för totalförsvaret och krisberedskapen som del av rymdportföljen.
- Regeringen har tilldelat Försvarsmakten en miljard kronor i perioden 2024–2032 för att utveckla rymdförmågor för spaning och övervakning, förbättra rymdlägesbilden och bygga ut infrastruktur vid Esrange för att kunna skjuta upp satelliter.
- Regeringen har gett i uppdrag till Rymdstyrelsen att i enlighet med inriktningen i den forskningspolitiska propositionen (prop. 2024/25:60) inrätta ett program för forskning och utveckling av avancerad rymdteknik med dubbla användningsområden.

Främja nyttjandet av internationella forsknings- och innovationsprogram

Internationella program såsom Europeiska försvarsfonden (EDF), Europeiska försvarsbyråns (EDA) Hub for EU Defence Innovation (HEDI) och Defence Innovation Accelerator for the North Atlantic (Diana) innebär möjligheter för samarbete om teknikutveckling och innovation inom EU och Nato. Som ett av världens främsta innovationsländer bidrar Sverige till EU:s och Natos utveckling inom viktiga teknikområden. Svenska företag och försvarsmyndigheter ska dra fördel av de utvecklingsmiljöer och möjligheter till samarbete som finns i dessa samarbetsprogram. Regeringen ska verka för att svenska företag kan dra nytta av europeiska och internationella program inom utvecklingsområden som är prioriterade för förmågeutvecklingen.

Säkra kompetensförsörjningen

God kompetensförsörjning är grunden för svensk försvarsinnovation. Det råder dock brist på nyckelkompetenser inom försvarssektorn som systemutvecklare och ingenjörer. Genom den så kallade STEM-strategin sätter regeringen upp mål för att stärka Sveriges kompetens inom naturvetenskap, teknik, ingenjörsvetenskap och matematik i hela utbildningssystemet. Regeringen avser även se över förutsättningarna

Cyberpluton.

Foto: Joel Thungren/Försvarsmakten

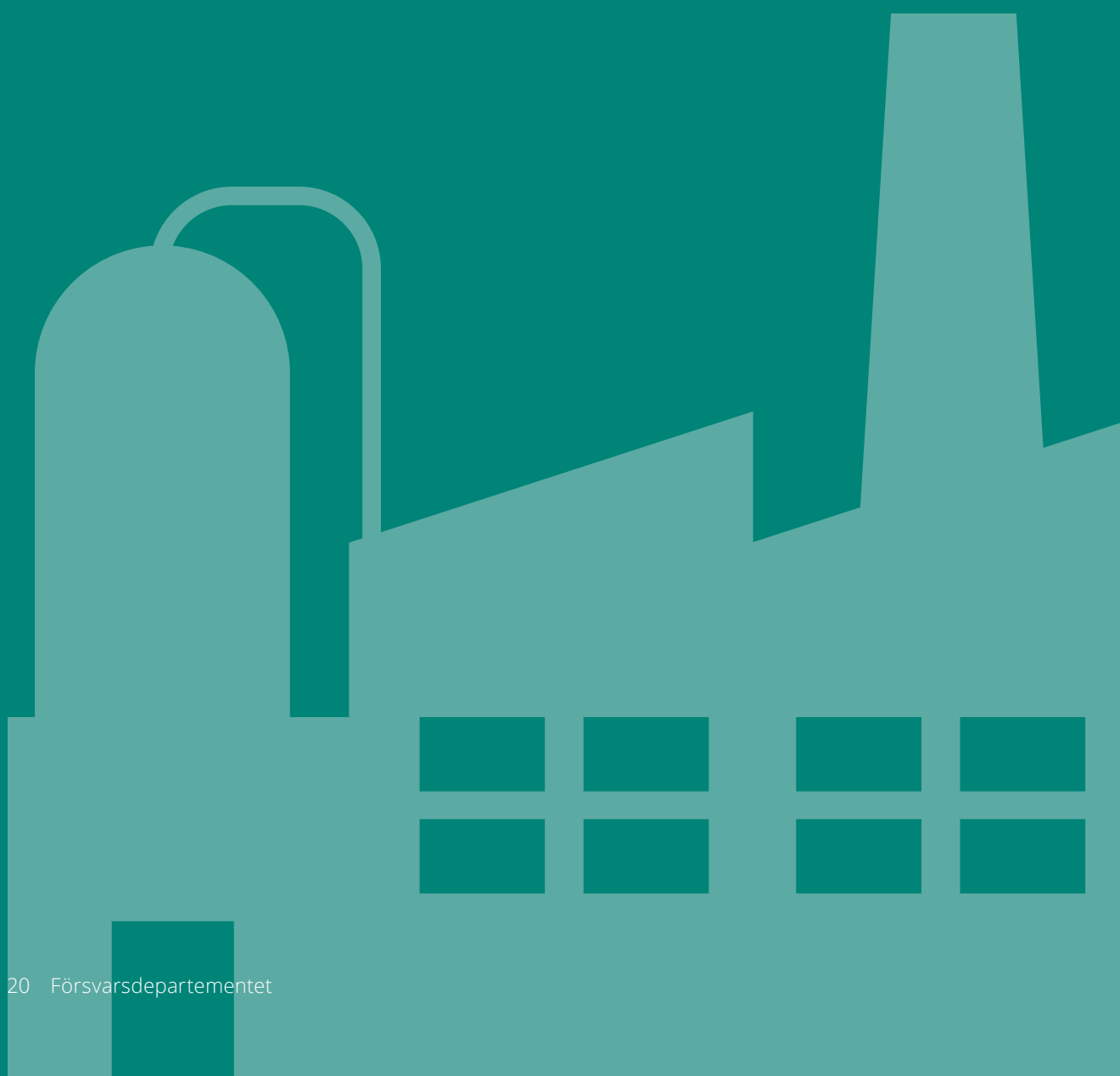
för utbildning av fler tekniska officerare. För försvarsföretagens kompetensförsörjning är det också viktigt med folkförankring och kunskap om försvarssektorn. Från och med höstterminen 2025 kommer elever i årskurs ett i gymnasiet att undervisas i totalförsvar, folkrätt och Natos roll som del av ämnet samhällskunskap.

Förbättra skyddet av teknik

Innovation, forskning och teknik måste främjas och utvecklas men också i vissa fall skyddas med proportionella och precisa åtgärder. Skyddet av militär teknik och viss teknik med dubbla användningsområden är avgörande för vår nationella säkerhet men också för vår trovärdighet som samarbetspartner på försvarsområdet. Önskad teknikspridning får även konsekvenser för svenska företags tillgång till teknik och marknadstillträde. I enlighet med den nationella säkerhetsstrategin utvecklas därför ett nationellt strategiskt ramverk för att skydda teknik från olovlig eller oönskad spridning, bland annat genom exportkontroll, granskning av utländska direktinvesteringar och en strategisk och effektiv hantering av immateriella tillgångar och företagshemligheter. För att ytterligare förbättra skyddet av teknik inom försvarsområdet behöver Sverige utveckla arbetet med att identifiera skyddsvärda teknikområden, produkter och verksamheter.

- För att stärka förmågan att identifiera, inventera och analysera skyddsvärd teknik ur ett nationellt säkerhetsperspektiv vidtar regeringen åtgärder för att stärka kompetensen vid Försvarsmakten, FMV och FOI.
- Inom ramen för säkerhets- och försvarspolitisk forskning och analys vid FOI avsätts 4 miljoner kronor för att utveckla kompetens inom geoekonomiska och geopolitiska trender som påverkar svensk försvars- och säkerhetspolitisk handlingsfrihet.

För att öka produktionsförmågan och takten i upprustningen av det militära försvaret behövs fler företag, både stora och små, i försvarssektorn.

Produktion

En av de viktigaste lärdomarna från de senaste årens krig och konflikter är den höga förbrukningen av ammunition och materiel. Ökad produktionsförmåga är därmed en avgörande faktor för försvar och trovärdig avskräckning.

Efter årtionden av anpassning till små beställningar och korta produktionsserier präglas försvarsindustrin i Europa av småskalighet och låg leveransförmåga. Riksdagen har tillfört stora medel till försvaret. Den försvarsindustriella produktionskapaciteten ökar nu i Sverige och runt om i världen men måste fortsätta öka för att vi ska kunna försörja vår egen krigsorganisation, stödja Ukraina och stärka våra allierade och partner.

Sverige är en betydande industrination. För att öka produktionsförmågan och takten i upprustningen av det militära försvaret behövs fler företag, både stora och små, i försvarssektorn. Tillgång till arbetskraft, komponenter, transporter, kapital, teknik och skyndsam tillståndsgivning är grundläggande förutsättningar för detta. Regeringen redovisar nedan konkreta åtgärder för att stärka den försvarsindustriella produktionskapaciteten.

Åtgärder

Ändra beställningsmönster

För att öka produktionsförmågan behövs starkare incitament för investeringar i anläggningar, utrustning, tillverkningsmetoder och kompetens. Sverige lägger enskilt och tillsammans med allierade och partner nu i högre grad fleråriga beställningar på försvarsföretagen. Långsiktiga kontrakt, i kombination med åtaganden eller incitamentsstrukturer för produktionskapacitetsökningar, möjliggör investeringar för att lösa flaskhalsar. Stärkt kravharmonisering och standardisering inom EU och Nato ökar effektiviteten i produktionen. Sverige ska aktivt verka för att aggregera efterfrågan i form av gemensamma eller koordinerade beställningar med allierade och partner.

Anpassa riskfördelningen för nödvändiga investeringar

Statliga investeringar i produktionsförmåga kan användas som strategiskt verktyg för att öka produktionskapaciteten när statens behov av försörjningssäkerhet inte möts av marknaden utan en anpassad riskfördelning. Åtgärder kan vara motiverade inom områden där produktionskapaciteten är av särskild betydelse för försvarets försörjningssäkerhet. Statliga investeringar ska förenas med villkor som säkerställer försörjningssäkerhet inom området. EU:s finansiella instrument ska så långt som möjligt tillämpas för

att stärka produktionskapaciteten. Exempelvis har staten investerat 159 miljoner kronor som delfinansiering i en förstärkning av produktionskapaciteten för artilleriammunition i Sverige genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/1525 av den 20 juli 2023 om stöd för ammunitionstillverkning (ASAP). Denna gemensamma satsning tredubblar produktionskapaciteten.

Öka produktionen av ammunition

Tillgången till kaliberbunden ammunition är avgörande för försvarets uthållighet och utgör ett väsentligt säkerhetsintresse. Sverige ska enskilt och tillsammans med de övriga nordiska länderna säkra robust och uthållig försörjning av ammunition och sprängämnen i fred, kris och krig. Det finns fortfarande flaskhalsar i försörjningskedjan som begränsar den samlade produktionskapaciteten av ammunition. Regeringen avser därför vidta ytterligare åtgärder för att säkra försörjningskedjan av ammunition genom ökad produktion av krut och ammunition.

Utveckla tillverkningsmetoder

Den försvarsindustriella produktionskapaciteten i Sverige är otillräcklig. En bidragande orsak är att tillverkningen ofta präglas av småskalighet och låg automatisering. Det finns också förutsättningar för ett mer målinriktat arbete för att minimera antalet komponenter och standardisera dem för att effektivisera produktionen. Moderna och digitala tillverkningsmetoder med hög automatisering kan kraftigt öka produktionsförmågan och förkorta leveranstiderna. Därför ser regeringen över möjligheterna att inrätta ett särskilt program till stöd för moderniseringen av försvarsindustrins tillverkningsmetoder.

Gripen E i produktionslinjen.

Foto: Per Kustvik/Saab AB

Säkra försörjningskedjor

Säker tillgång till material och komponenter är en förutsättning för all produktion. Begränsad insyn i underleverantörskedjorna gör försvarsindustrin sårbar.

För att säkerställa nödvändig försörjningssäkerhet behöver staten och företagen

- ställa krav på lagerhållning, lokal verksamhet och kontinuitetsplanering i kris och krig
- ställa krav på insyn i leverantörskedjan
- identifiera och hantera beroenden av kritiska material och komponenter
- utveckla strategier för immateriella tillgångar som säkerställer nödvändiga rättigheter
- genom alternativa tillverkningsmetoder kunna ersätta produkter när försörjningen störs

Förbättra företagens tillgång till kapital

Tillgång till kapital är en förutsättning för att företag ska kunna växa och utvecklas. Under en lång period har banker och institutionella placerare på grund av hållbarhetskriterier haft en låg exponering mot försvarssektorn. Regeringen konstaterar att försvarsföretagen är nödvändiga för försvaret av fred, frihet och säkerhet och därmed bidrar till en hållbar framtid. Regeringen avser verka för en ökad samverkan mellan kapitalmarknaden och försvarssektorn, så att investerare lättare kan bedöma och värdera försvarsmarknaden.

Underlätta för små och medelstora företag

Försvarsmarknaden växer, såväl i Sverige som internationellt. Små som stora företag gynnar innovationskraft och förnyelse inom försvarssektorn. Försvarsmarknaden har samtidigt höga trösklar som medför särskilda utmaningar för nya aktörer, vilket motiverar statligt stöd i olika former. Åtgärderna för att utveckla upphandlingsformer, innovation och samverkan med näringslivet behöver därför kompletteras med åtgärder som specifikt riktas mot små och medelstora försvarsföretag. Det kan handla om att se över regelverk och att ta del av befintliga stöd till små och medelstora företag, inklusive möjligheten att använda statligt riskkapital.

Se över regler och tillståndprocesser

Enkla regelverk och snabba tillståndprocesser skapar förutsättningar för en snabb ökning av försvarsindustriell produktion. Regeringen avser fortsätta dialogen med näringslivet för att se över vilka anpassningar som är motiverade. Tillståndprocesser för till exempel bygglov och miljötillstånd kan vara komplexa och ta lång tid för försvarsföretag. Det kan vara särskilt utmanande för små och medelstora bolag. Regeringen arbetar för att förenkla hantering och processer inom ramen för gällande regelverk. I Regeringskansliet bereds Regeringsprövningsutredningens förslag om att fokusera regeringens miljöprövningar till sådana fall som kräver tydliga politiska avvägningar mellan olika samhällsintressen (SOU 2024:11). Likaså bereds Miljötillståndsutredningens förslag om bland annat ändringar i processen för miljöbedömning (SOU 2024:98). Arbetet med regelförenkling pågår även på EU-nivå, vilket regeringen understödjer.

Det försämrade säkerhetsläget innebär också att försvarsföretag möter en ökad hotbild. Det finns därför större behov än tidigare av att till exempel peka ut skyddsobjekt och förhindra flygning med drönare i anslutning till försvarsindustriföretag och produktionsanläggningar. Regeringen fortsätter verka för en god samverkan med företagen om antagonistiska hot och risker samt ser över lagstiftning för skydd av infrastruktur och transporter.

En ubåt i Gotlandsklassen halvtidsmodifieras. Ubåten är delad och kommer att förlängas med en tilläggssektion.

Foto: Glenn Pettersson/Saab AB

Utveckla strategiska partnerskap inom de strategiska materielområdena

Regeringen har identifierat strategiska materielområden där en inhemsk försvarsindustriell förmåga är nödvändig för att över tid kunna möta operativa behov och krav på försörjningssäkerhet. Inom dessa områden har staten ett långsiktigt försörjningsperspektiv. Områdena är stridsflyg, undervatten, vissa integritetskritiska delar av ledningsområdet (som telekrig och krypto) samt kaliberbunden ammunition.

Det långsiktiga försörjningsperspektivet inom de strategiska materielområdena förutsätter ett strategiskt partnerskap mellan staten och näringslivet för att den försvarsindustriella förmågan över tid ska möta Sveriges behov.

Ett ändamålsenligt partnerskap innebär, förutom en långsiktig kund- och leverantörsrelation, att staten

- säkerställer nödvändig insyn i verksamheten
- för dialog med företagen om den långsiktiga inriktningen
- bedriver och främjar forskning, utveckling och innovation
- eftersträvar internationella samarbeten, understödjer gemensamma upphandlingar och stödjer export
- gör strategiska vägval om hur de operativa behoven ska mötas

I det rådande säkerhetsläget kan anskaffningar, investeringar och produktion som förutsätter försörjningssäkerhet, inhemsk förmåga och ett långsiktigt försörjningsperspektiv krävas inom fler områden. Regeringen avser därför att analysera behovet av ytterligare strategiska materielområden.

Sverige ska vara en drivande
och trovärdig aktör i våra
internationella samarbeten.

Samarbete

Ett starkt näringsliv med förmåga och vilja att ingå i totalförsvaret är en central del av Sveriges säkerhets- och försvarspolitik. Regeringen avser verka för ett affärsklimat som ger näringslivet förutsättningar att bidra till Sveriges säkerhet och försvar. Dialogen med näringslivet utvecklas genom större öppenhet och transparens, ömsesidigt förtroende och tydliga spelregler som främjar marknadstillträde i Sverige och exportmöjligheter på den internationella marknaden.

Samarbete med allierade och partner är en förutsättning för vår försvars- och avskräckningsförmåga. Sverige ska därför vara en drivande och trovärdig aktör i våra internationella samarbeten. Detta förutsätter tydliga och väl utvecklade svenska positioner, baserade på nationella behov och intressen, samt en aktiv internationell försvars- och säkerhetspolitisk dialog. Sverige arbetar aktivt med de åtgärder som har presenterats i Vitboken för försvarsberedskap 2030 och stödjer den övergripande målsättningen att stärka medlemsstaternas försvarsförmåga. En medlemsstatsdriven utveckling i linje med Natos förmågemål – och stärkta partnerskap mellan EU och länder av strategisk betydelse, både inom och utom Europa och genom värnandet av en transatlantisk länk – bidrar till Europas säkerhet.

Åtgärder

Informera marknaden om de militära behoven

För att kunna möta framtida militära behov behöver försvarsföretagen tydliga signaler från de statliga kunderna. Transparensen i planeringen av materielinvesteringar behöver därför öka. Genom att tidigt kommunicera framtida behov underlättar staten företagens planering. Det ökar sannolikheten för att fler företag kan erbjuda effektiva lösningar. Regeringen avser uppdra åt Försvarsmakten att utveckla informationen till marknaden om den militära operationsmiljön och förmågeplaneringen i tillämpliga delar.

Utveckla en samlad kontaktyta mot näringslivet för att underlätta etablering och samverkan

Försvarsmarknaden har höga trösklar och för att klara den stora upprustningen behövs fler företag i den svenska försvarssektorn. Fler företag ökar inte bara produktionsförmågan utan bidrar också till hälsosam konkurrens. Försvarsföretagen ska också ha förutsättningar att nå en bredare internationell marknad, leverera till Natomyndigheter, bidra till det militära stödet till Ukraina, delta i internationella utvecklingsprogram som EDF, delta i studier, prov

eller försök, samt ansöka om och erhålla exportstöd. För att sänka trösklarna för inte minst små och medelstora försvarsföretag, icke-traditionella försvarsföretag och försvarsföretag som vill etablera sig i Sverige, kommer regeringen verka för att FMV utvecklar sin roll som försvarsindustrimyndighet genom en tydligare och mer samlad kontaktyta mot näringslivet. Målet är att myndigheten på ett snabbare och mer effektivt sätt ska ge företagen service och information som underlättar etablering och samverkan med staten. Detta arbete kan med fördel ses i ljuset av det bredare investeringsfrämjande som Business Sweden ansvarar för.

Inrätta ett forum för strategisk dialog

Förändringarna i omvärlden påverkar försvarsmarknaden. Stora ansträngningar görs bland annat inom EU och Nato för att stärka den försvarsindustriella basens innovationsförmåga och produktionskapacitet samt stärka incitamenten för gemensam utveckling och anskaffning. Dessa initiativ påverkar marknadsförutsättningarna i Sverige och internationellt. Idag saknas ett forum mellan staten och försvarsföretag för att utifrån identifierade utmaningar diskutera behov och lösningar på systemnivå. Ett dialogforum där Försvarsmakten och FMV deltar tillsammans med branschorganisationer och försvarsföretag ska därför inrättas vid Försvarsdepartementet. En fortlöpande strukturerad dialog med näringslivet kommer också vara viktig i genomförandet och uppföljningen av försvarsindustristrategin.

Arbeta aktivt med affärsetik och förtroende

Hög integritet och affärsetik är en förutsättning för förtroendefullt samarbete mellan staten och näringslivet. Försvarsområdet präglas av långvariga relationer mellan kunder och leverantörer. Det gör att det finns en risk för en osund samförstånds- och beslutskultur. FMV utvecklar på regeringens uppdrag metoder för allsidig risk- och sårbarhetsanalys samt genomlysning av vidtagna och planerade åtgärder för att motverka mutor och korruption.

För att minska riskerna för oegentligheter behöver försvarssektorn präglas av

- utbildad och medveten personal
- en kultur med nolltolerans mot korruption
- utvecklade strukturer för att upptäcka eventuella överträdelser

Stärk relationerna med viktiga samarbetsländer

Internationellt samarbete inom teknik och materiel bygger på starka och förtroendefulla relationer med andra länder. Sverige ska därför vara en trovärdig och pålitlig allierad och partner. Samarbeten skapar ömsesidiga beroenden, stärkta säkerhets- och försvarspolitiska relationer och ökad försörjningssäkerhet. Samarbeten ger även tillgång till teknik som Sverige saknar och är därför centrala för att driva teknik- och materielutveckling inom områden som kräver teknisk spetskompetens. Samtidigt förutsätter samarbeten också förmåga att

Samverkan mellan svenska och amerikanska soldater under övning Defender Europe 22 i Polen.

Foto: Antonia Sehlstedt/Försvarsmakten

bidra inom egna styrkeområden som med spetsforskning från FOI, upphandlingsförmåga hos FMV eller på områden där svenska företag har exceptionell kompetens. Viktiga bilaterala relationer finns inte enbart med allierade och EU-medlemmar, utan även utanför denna krets av länder, bland annat i Sydamerika och den indopacifiska regionen.

Fortsätt utveckla stödet till Ukraina

Ukraina är ett av Sveriges viktigaste samarbetsländer, såväl säkerhetspolitiskt som försvarsindustriellt. Det militära stödet till Ukraina ska fortsätta så länge det krävs, nationellt och inom ramen för EU och Nato. Regeringen avser att fortsätta verka för att formerna för stödet utvecklas, bland annat genom upphandling för donation, stöd till ukrainsk försvarsindustri och etablering av exportkreditgarantier för försvarsexport till den ukrainska staten. Regeringen arbetar även inom EU för att utveckla det försvarsindustriella samarbetet och integreringen av Ukraina i den europeiska försvarsindustriella basen. Det militära stödet till Ukraina ska systematiskt användas för att utveckla formerna för snabba upphandlingar, effektiv teknikanpassning och löpande samverkan mellan staten och försvarsföretag för att materiel i drift har hög tillgänglighet.

Nyttja möjligheterna till internationellt samarbete

Sverige är en begränsad försvarsmarknad. För att kunna bidra till utvecklingen och försörjningen av det svenska försvaret behöver svenska försvarsföretag också kunna bidra till allierades och partnerländers säkerhet. Sverige ska aktivt använda internationella samarbeten för att uppnå skalfördelar i försörjningen, få tillgång till teknik och utveckla försvaret. För att fullt ut kunna nyttja internationella samarbeten för att tillgodose svenska förmågebehov och främja svensk försvarsindustri krävs genomslag för svenska prioriteringar. Det innebär ett proaktivt, målinriktat och möjlighetsorienterat arbete med fast förankring i svenska intressen,

Finska och svenska amfibiska förband tränar tillsammans under Natoövningen Nordic Response 24.

Foto: Nato

Natos förmågeutvecklingsplanering (NATO Defence Planning Process, NDPP) och EU:s förmågeutvecklingsplan (Capability Development Plan, CDP).

Använd Nato för att utveckla marknaden

Nato är en grundbult i förmågeutvecklingen. Genom NDPP sätts kraven på Sverige som en del av det kollektiva försvaret av alliansen. Natos breda spektrum av förutsättningsskapande arbete, bland annat inom standardisering, försvarsindustrikapacitetsutveckling samt gemensam planering, stakar ut riktningen för alliansens utveckling. Nato är genom NATO Support and Procurement Agency (NSPA) och NATO Communications and Information Agency (NCIA) också en stor aktör för gemensam upphandling, vilket Sverige och svenska företag aktivt ska nyttja för att effektivisera produktion och försörjning.

Bedriv materielutveckling inom ramen för EU

Sverige är EU:s femte största försvarsindustrination och EU är en viktig arena för materielutveckling. Förslagen i EU:s vitpapper om försvar och det europeiska försvarsindustriprogrammet (European Defence Industry Programme, EDIP) ska användas för att stärka den europeiska industribasen och gemensamt med övriga medlemsländer forska, utveckla och upphandla viktig materiel. Användningen av EU:s nuvarande och kommande program, finansiella instrument och övriga verktyg utgör en central utgångspunkt för den långsiktiga förmågeutvecklingen och försörjningen av det militära försvaret inom kritiska förmågeområden. Löpande dialoger med andra medlemsstater och svenska försvarsföretag är centralt för att ta fram positioner och få genomslag för dem. Investeringar i materielförnyelse och utveckling ska ske efter en analys av de förmågemål som Nato pekar ut, och med beaktande av de finansiella medel som EU-instrumenten ger. Sverige värnar en bred och konkurrenskraftig marknad, öppen för samarbete med strategiska partner i syfte att stärka svensk försvarsindustri och dess förutsättningar för deltagande.

Utveckla försörjningssäkerhet och gemensam materiel inom Nordefco

Det nordiska försvarssamarbetet inom Nordefco utvecklas och fördjupas med de utgångspunkter som följer av ländernas gemensamma regionala intressen, roll som allierade och medlemmar i EU. Den geografiska närheten skapar förutsättningar för ett närmare samarbete kring försörjningssäkerhet och försvarsindustri, bland annat inom ammunitionsområdet. Gemensam planläggning, operationsmiljö och vikten av att kunna samverka i större sammansatta förband utgör starka incitament för ett närmare försvarsmaterielsamarbete. Samverkan kring materiel- och försvarsindustrifrågor i Nordefco bör utvecklas för att tillvarata de goda förutsättningarna för samarbete, underlätta för gemensam logistik genom att främja utbytbarheten av materiel samt stärka förutsättningar till gemensamma operationer.

Bibehåll en stark transatlantisk länk

Europas och USA:s säkerhet vilar på det transatlantiska samarbetet. Den nordamerikanska och europeiska försvarsindustriella basen är delvis gemensam med ömsesidiga beroenden och intressen. Amerikansk teknik och materiel spelar en avgörande roll för förmågeutvecklingen inom Nato. Sverige har ett starkt och utvecklat samarbete med USA på teknik- och materielområdet. Centrala materielsystem i det svenska försvaret är amerikanska och den amerikanska marknaden är av stor betydelse för svenska försvarsföretag. Ett fortsatt starkt samarbete är av stor betydelse för teknikutveckling, materielförsörjning och i förlängningen Sveriges säkerhetspolitiska intressen. Regeringen kommer arbeta för att bibehålla en stark transatlantisk länk och ett nära samarbete med USA.

JAS 39 Gripen E i Rio de Janeiro, Brasilien.

Foto: Linus Svensson/Saab AB

Öka tillgången till andra marknader – stärkt exportstöd

Svensk försvarsindustri verkar på en internationell försvarsmarknad i snabb förändring. Den globala upprustningen innebär att efterfrågan kraftigt ökar samtidigt som försörjningssäkerhet och leveransförmåga betonas. Försvarsexporten bidrar till försörjningen av allierade och partner och därmed till Sveriges säkerhets- och försvarspolitiska mål. Försvarsexporten är också en förutsättning för den svenska försvarsindustrins utveckling och sysselsättning. Sammantaget stärker försvarsexporten Sveriges säkerhet. Ett starkt statligt exportstöd är en viktig förutsättning för försvarsföretagens möjligheter att bredda sin kundbas. För att möta marknadens behov anser regeringen att det statliga systemet för försvarsexportstöd- och försvarsexportfrämjande behöver förstärkas. Regeringen har därför tillsatt en särskild utredare för att utvärdera regelverk, regeringens styrning och former för det statliga exportstödet på försvarsområdet (dir. 2024:95).

Utveckla den mellanstatliga försvarsexporten

Förutsättningarna på försvarsmarknaden förändras. I takt med starkare krav på försörjningssäkerhet, bilateralt samarbete och effektiva kravställnings- och anskaffningsprocedurer sker allt fler affärer mellanstatligt, det vill säga att en stat anskaffar och säljer till en annan. Gemensamma eller koordinerade upphandlingar blir också allt vanligare och det etableras nya strukturer och incitament för samarbete inom EU och Nato.

Sverige saknar idag tydliga former för mellanstatlig försvarsexport, vilket begränsar förutsättningarna för att effektivt möta allierades och partners behov. Det finns därför starka säkerhets- och försvarspolitiska skäl för en systematiserad ordning för hur mellanstatlig försvarsexport kan beslutas, genomföras och följas upp. Även det är en del av utredningens uppdrag.

Främja små och medelstora företags försvarsexport

Försvarsexport kräver god kännedom om lokala förhållanden, en verifierbar leveransförmåga och förtroende. Små och medelstora försvarsföretags förutsättningar för att nå en bredare internationell marknad är beroende av att statliga aktörer bedriver ett aktivt exportfrämjande. Det finns ofta synergier mellan det bredare näringslivs- och exportfrämjandet och främjandet av försvarsexport. Business Sweden har förstärkt främjandet av försvarsexportaffärer med fokus på små och medelstora företag. För att förbättra marknadsförutsättningarna för små och medelstora försvarsföretag, och komplettera Business Sweden, ser regeringen över förutsättningarna för att stärka FMV:s roll i försvarsexportfrämjandet. Exportfrämjandet ska bedrivas i linje med Sveriges säkerhets- och försvarspolitiska intressen.

Försvarsminister Pål Jonson inledningstalade när Sverige stod värd för Natos industriforum i Stockholm i oktober 2023.

Foto: Niklas Forsström/Regeringskansliet

Tridon Mk2

Foto: BAE Systems Bofors

Genomförande och uppföljning

Försvarsindustristrategin ska främja en innovativ och konkurrenskraftig försvarsindustri med hög produktionskapacitet. I en föränderlig omvärld kommer åtgärderna successivt utvecklas i takt med förändrade omvärldsförutsättningar.

Genomförande och uppföljning av försvarsindustristrategin kommer att ske löpande. I försvarsindustristrategin redovisas både åtgärder som vidtagits och åtgärder som regeringen avser vidta. Regeringen återkommer till riksdagen i budgetpropositionen för 2026 i de delar åtgärderna förutsätter ändrade finansiella ramar.

Regeringen avser i den årliga resultatredovisningen återkomma till riksdagen med information om vilka åtgärder som vidtagits för att genomföra strategin.

Regeringskansliet

Växel: 08-405 10 00

www.regeringen.se